

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 83.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alattTelefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közölünk.A kiadóhivatal vezetője:
Réthy László.

Az örkényi ágyuk.

Makó, jul. 9.

Machbeth megölte az álmot, Machbeth nem tud aludni többé! Ezt rebegheti Lukács és utána sóhajthaja Tisza, a romboló, ha ugyan meg van még bennük egy szikrája annak, amire mindig hivatkoztak: a magyar érdekekhez való ragaszkodás. Csak legfőlebb egy kicsiny változással ismételtetik a mondást: megöltük a magyar törvényhozó testületben az ellentétlást, Bécs szabadon garázdálkodhatik!

És mennyire garázdálkodhatik! Annak határát senki nem láthatja be. Hol az eszmélet!? Csak többet, mindig többet. S miért ne kérne mindig újat, meg újat! Rendőr-karddal és csendőrszuronyonnyal némitották el a magyar parlament minden szavát és ellenállását. Adnia nem kell semmit, mert nincs, aki követelhetne. És így vennie szabad mindent. A bevételt a fosztogatásig kiterjeszteni, semmi.

Az örkényi eset szomorú világosságot vet az Aufferberg újabb százmillióinak a természetére. A hadseregnek paradéznya kell. A szövetséges hatalmak is követelik, hogy a hadsereg, amint ők hivatalosan és félhivatalosan kifejezik, „fejlesztessék.” És rendelnek ágyukat, lövegeket, fegyvereket a tébolyodásig. Hogy ezek a lövegek már a gyakorlótéren megtagadják a szolgálatot s explodálva, katonáinkat már a gyakorlótéren ölik meg, az mellékes. Csak sok-sok fegyver legyen; olyan sok, hogy a világ elámuljon s hámulatba essék. Csak puffogtassák a levegőbe a százmilliókat; hisz a magyarok ellentállása meg van törve és a kormány mindenre kész s hajlandó amit Bécs parancsol.

Az ilyen örkényi ágyukra kellenek Aufferbergnek az újabb százmilliók.

S most tessék elképzelni, hogy Magyarország tanítószága, a kultura első vívői és terjesztői csak a minap gyűléseztek és nagygyűléseztek, hogy valamiképpen segítsenek prekárius anyagi helyzetükön. Minden követ megmozgattak, végigvonultak az utcákon is, hogy a kultuszminiszter elé járuljanak.

Csak homlokráncolással fogadta őket a miniszter és az egész vonalon elutasító választ kaptak. Mintha ezt fejezte volna ki Magyarország kultuskormányja: „Mit akartok tőlem, nem látjátok, milyen bajban vagyok? Nem tudjátok, hogy nyakunkra szabadítottuk Bécsset, amelynek éhségét csillapítanunk kell. És ki tudná megmondani, mikor csillapodik Ausztriának éhsége? Kénytelenek vagyunk kiszolgáltatni javainkat Ausztriának, és így mi jut eszetekbe, hogy a kulturára külföldi áldozatokat hozunk? Éheztek vagy nélkülöztek tovább, amint eddig éheztek és nélkülöztek. Mi majd csak Bécsset fogjuk szolgálni.

Ha nem is ezekkel a szavakkal, de bizonyára ezekkel a gondolatokkal utasította vissza a kultuszminiszter a tanítókat és kárhóztatta további tespedésre a kulturát. Örkényben pedig bronzágyukat próbálnak ki és explodáltatnak, hogy bebizonyítsák, milyen használhatatlanok a bronzágyuk s kérészenek újabb százmilliókat acélágyukra.

Tanító-gyűlés után.

Spiclikedés
az állami tanítók fölött.

A megélhetését való küzdelemből a folyó hóban, az ország tanítószága is kivette a maga részét. Óriási számban jelentek meg Budapesten, hogy felemeljék szavukat s követeljék azt a minimális összeget, mely megélhetésüket lehetővé teszi és családjuk tisztességes eltartását biztosítja.

Az egyetemes gyűlést az egyes felekezeti tanító-egyesületek gyűlései előzték meg.

Hogy a tanítóknak az egyetemes gyűlésen való megjelenést megkönnyítsék a „Békés-bánati Református Egyházmegyei Tanító-Egyesület” is Budapesten tartotta meg folyó évi rendes közgyűlését, melynek egyetlen tárgya a fizetésrendezés kérdése volt. A gyűlésen igen szép számmal jelentek meg a hat vármegyére kiterjedő békésbánati egyházmegye tanítói. A fizetés-

rendezés előadója Szeghalmi Gyula szeghalmi tanító, az egyesület alelnöke volt, aki hatalmas beszéd kíséretében nyújtotta be határozati javaslatát, melyet a tanító-gyűlés óriási tapsal és éljenzéssel egyhangulag elfogadott. A javaslatot még ott a gyűlésen hitelesítették s megküldötték az Országos Szövetség elnökségéhez, hogy azt a VII. egyetemes tanító-gyűlés tárgysorozatába vegyék fel.

Minthogy a fizetési megbízatása is lejárt, az egyesület elnöksége és tisztikara lemondott. A közgyűlés azonban nagy lelkesedéssel és egyhangulag ismét a régi tisztikart választotta meg. Így a következő három évre elnök lett: Czirbus István makói igazgató-tanító, tükár: Mágori Sámuel, pénztáros: Szalóky József, könyvtáros: Németh Sándor makói református tanító. A többi tisztviselőket és választmányi tagokat a többi öt vármegye tanítói közül választották meg.

A békés-bánati tanítóegyesülettel egy időben tartotta meg közgyűlését az „Alsószabolcs-hajduvidéki Református Egyházmegyei Tanító-egyesület is Bán Géza hajdunánási igazgató tanító elnöklésével, mely egyesület, ép úgy mint a többi, csak a fizetés rendezés kérdésével foglalkozott.

Ezeket a tanító-gyűléseket kimondották a tanítók azt is, hogy míg a fizetés rendezés ügye a tanítószág jogos kívánalmának megfelelőleg nem rendeztetik addig az egyesület semmi féle más kérdéssel nem foglalkozik.

Ugyanakkor akarták megtartani gyűlésüket az állami tanítók is, de ezt a közoktatásügyi miniszter, amint már megtartuk, leintette s a tanfelügyelőkhöz intézett bizalmas rendeletében elrendelte, hogy figyelmeztessék az állami tanítókat hogy az egyetemes gyűlésen a kifogás alá eső viselkedésért súlyos függelemsértésnek tekintik s megígérte hogy ellenük ez alapon el fog járni. Sőt azt is kérte a miniszter hogy a tanfelügyelők a tanítók magatartását kísérjék figyelemmel s észleléseikről augusztus hóban hozzá jelentést tegyenek.

Erre azért volt szükség, hogy a

renitens tanítókat a miniszter idejében áthelyezhesse.

Ilyen körülmények között az állami tanítók távol maradtak a gyűléstől s Csanádvármegyéből csak két állami tanító jelent meg. Maga az egyesületi elnök is jobbnak találta otthon maradni.

Az egyetemes gyűlés azonban az állami tanítók nélküli is oly népes volt s a jelen voltak kívánságaik teljesítését oly hangosan követelték, hogy a miniszter beláthatta, hogy a tanítószág kielégítő fizetés rendezése tovább már halaszthatatlan.

A rendőrlegénység sztrájkja.

A városi tanács döntése.

Lapunk mai számában megemlékeztünk arról, hogy Makóváros rendőrei tegnap írásban jelentették be Rákossy Gyula rendőrkapitánynak, hogy ha a város fizetésüket három nap alatt nem rendezi, sztrájkba lépnek, illetve megválnak állásuktól.

Ez ügyben ma délelőtt a városi tanács Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével ülést tartott és a rendőrök beadványára a következő határozatot hozta:

A tanács a kérelmet érdemileg tárgyalhatónak nem tartja, mert nem a kérvényben jelzett mód az, amelyen a közhivatalnok anyagi helyzetének javítását elérheti. A kérvény tartalmából ugyanis kétségtelen, hogy a szolgálat abban hagyásával való fenyegetés az aláírt rendőrök összebeszélésének eredménye és ennél fogva kétségtelen, hogy amennyiben folyamodók a hivatali kötelesség teljesítését tényleg megtagadnák és a szolgálatból kilépnének, a btkv. 481. §-ába ütköző büntselekményt követnének el. Hogy ez be ne következzen, a tanács a rendőrkapitány útján felhívja folyamodókat, hogy mindaddig, míg lemondásuk szabályszerűen el nem fogadjatik és a szolgálat alól fel nem mentetnek, szolgálatukat a büntető törvényben meghatározott következmények terhe alatt híven teljesítsék.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a m. t. vásárlóközönséget értesíteni, miszerint 15 év óta fenálló

kézmű-és nődivatáru üzletemet

a zöldsgpiacon levő, ujonnan berendezett helyiségembe helyeztem át. Amidőn a m. t. vevőkörömnek cégem iránt tanusított eddigi nagyrabecsült bizalmáért köszönetet mondok, kérem ezen bizalmat részemre továbbra is fentartani. Minden igyekezetem ezután is oda fog irányulni, hogy szükségletüket szigoruan szabott áraink mellett a legelőnyösebben szerezhessék be. Üzletem vezetésében úgy, mint eddig is, főtörekvésem oda fog irányulni, hogy mindenben a legjobbat és legújabbat nyújtsam. Különösen ügyelmébe ajánlom m. t. vevőimnek ujonnan bevezetett menyasszonyi kelegye és kész női fehérnemű raktáramat, továbbá perzsa szőnyegeimet, amely cikkeknél előnyös összekötéseim révén a legmagasabb igényeket is kielégíthetem. — s z Titélettel:

Neumann Zsigmond.

A rendőrkapitányt pedig a város lakosságának érdekéből és a közszolgálat rendjének megóvása céljából különösen felhívja a tanács, hogy mindaddig, míg a lemondó rendőrök helye megfelelő módon betölthető nem lesz, a lemondás elfogadása alól személyes felelősség terhe mellett tartózkodjék.

Utasítatik a rendőrkapitány, hogy eljárásáról 48 óra alatt a tanácshoz tegyen jelentést.

Miről a rendőrkapitány ezen határozat kiadásával értesítendő.

Nem mondhatjuk azt, hogy a tanács a törvényeknek megfelelő határozatot nem hozott volna, de viszont fenntartjuk azon álláspontunkat is, melynek előző számunkban kifejezést adtunk, hogy a rendőrség fizetésének felemelése már nagyon is időszerű. Indokoltá teszi ezt a felelősségteljes szolgálat épügy, mint a nehéz megélhetési viszonyok.

Negyedmilliárd ágyukra.

Vérszemet kapott az osztrák.

A közös hadvezetőség egyszerűen felrugta a Schönhaich-Bienert-Khuen-féle szerződést, amely öt esztendőre ígerte, hogy a katonai kiadások emelkedni nem fognak. Ez a szerződés akkor jött létre, amikor a két kormány és a közös miniszteriumok a véderőreform fokozott terheiben megállapodtak. Khuen gróf akkori miniszterelnök, sőt maga Lukács László is, ezt a szerződést mintegy trekompenzáció gyanánt állították a többség elé a véderőreform horribilis többletkiadásaival szemben s a többség hosszú ideig kérkedett azzal, hogy sikerült neki a hadügyi költségek szertelen növekedését legalább öt esztendőre megállítani.

Még nem is szentesítette a király a hibetelen új terheket tartalmazó katonai javaslatokat s a hadvezetőség máris felrugja a véderővel született szerződést és negyedmilliárd korona új rendkívüli hitelt követel a nemzetektől azért, hogy a jelenlegi bronzosövű ágyukat acélsövűekkel cserélje ki. És mikor azt teszi, perfig cinizmussal azt hirdeti, hogy a szerződés már megszűnt, mert a szerződés megkötői már nincsenek hivatalukban. De kérdjük micsoda kormánypárti rendszer az, amely volt kormány megállapodásait egyszerűen nemlétezőknek tekinti. Hisz ilyen alapon egyik kormány egyszerűen eltörölheti a volt kormány szerződéseit s megszüntet minden jogállapotot, hogy a saját szája ize szerint rendezkedhessék be.

De ha így is volna a dolog, tévedés azt hinni, hogy a Schönhaich-Bienert-Khuen-féle megállapodás már nem áll fenn. A kormány, amely a megállapodást létrehozta és minisztertanácsi határozattal megerősítette, ugyanaz, csupán Khuen helyébe lépett Lukács, az akkori kormány pénzügyminisztere. De ugyanaz a többség is, amelyre támaszkodva a kormány megállapodásait megkötötte. Vagy nálunk egyedül attól függ az ország sorsa, hogy a miniszterelnöki székben ülő egyént Khuennek vagy Lukácsnak hívják-e.

Uracsok duhajkodása.

Akiknek nem parancsol a rendőrség.

Az bizonyos, hogy mikor az egyszerű magyar embernek fejébe száll a szesz és megfosztja őt a helyes ítélkezéstől, magát rendszerint nagyobb urnak képzele az atya uris-tennél és ilyenkor tartja azt a legtöbb, hogy ő neki senki sem parancsol. Ilyen állapotban levő emberek tűznek össze azután a leg hamarabb a rendőrökkel is, mert ezek ittas állapotukban rendszerint nem tudják, hogy mit csinálnak.

Uri emberekkel, kikről minden esetre nagyobb lelki fegyelmeztséget kell feltételezni, ritkábban történik az ilyen botrányos részegség és ha megtörténik, az jóval szigorubbán bírálendő, mint az egyszerű ember botrányos viselkedése.

Azt mondtuk, hogy az uri emberrel ritkábban történik meg, hogy részeg állapotban utcai botrányt csináljon, de megtörténik, amint félig-meddig *uri emberek hallatlan botrányt csináltak az éjjel városunkban, melyről alább tudósítunk:*

Nemcsik István megyei írnok, Gregoriusz Miklós, a makói hagyomány- és terménykiviteli részvénytársaság könyvvezetője, — (tehát nem a szövetkezet) — ki különben külföldi ember, magyarul nem tud és nem is akar tudni és rövid itt tartózkodása alatt a rendőrség hosszabb bünyűi nyomozatot vezetett ellene és két hélig le is volt tartóztatva és csakis úgy bocsátották szabadon, hogy az elikkasztott pénzt megtérítette és így visszavonták ellene a vádat, Barfeld Mihály munkáspénztári tisztviselő és Joó István vidéki ur az este alaposan beszéltek a Sóház utca végén levő Tergulicza Péter-féle bormérőben, honnan éjfélkor ittas állapotban düllöngöttek a belváros. Jobban mondvá valamely kávéház felé.

A düllöngés még nem lett volna a legnagyobb baj, mert hiszen meg történhetik, bár nem szép, hogy uri ember is berug. Nagyobb baj az volt, hogy a józan gondolkodástól megszabadult félig-meddig uri társaság annyira megfélekedezett önmagáról, hogy a Sóház-utcán végig haladva megdöngöttek minden ajtót és minden ablakot.

E duhajkodással azután magukra vonták az arra cirkáló két rendőr figyelmét, kik a részeg kompániát rendre intették. Erre Gregoriusz Miklós felkapta botját és végig vert a rendőrön. A rendőrök kardot rántottak, de még ekkor gyúlt meg a négy részeg emberekkel a bajuk. Nemcsik István hivatkozott megyei tisztviselő mivoltára és mint ilyen tiltakozott a rendőrök eljárása ellen. Joó István magát almási országgyűlési képviselőnek adván ki, lelővéssel fenyegette a rendőröket és közös erővel rontott neki a két rendőrnek.

Valóságos háboru fejlődött ki a részeg emberek és a rendőrök között, melynek dacára a késő éjnek.

igen sok nézője akadt. Végre nagy huzalkodás után a rendőröknek sikerült a részeg embereket bekísérni.

A rendőrségen újból megkezdtek a gorombáskodást. Nemcsik, a leghatalmasabb, letépte az őrmester szolgálati érmét és fellökte annak író asztalát. Végre is a duhajkodó négy uracsot bekellett csukni a kóterba. Itt töltötték az éjjelt. Reggelre egy kissé kijózanodtak és szabadon engedték őket, de megindították ellenük az eljárást és megbüntetik őket, mert az ilyen embereket szigorubbán kell büntetni, mint az egyszerű polgári embereket.

Véres tolatás.

Elmetszette a vonat a lábát.

A szegedi kir. törvényszék ma egy makói polgár súlyos szerencsétlensége fölött mondott ítéletet a szerencsétlenséget előidéző tettesek ellen. A szerencsétlenül járt polgár Fazekas József 67 éves makói pusztai lakos, akit a vasutasok gondatlansága az egyik lábától fosztott meg.

Az esetről következő tudósításunkban számolunk be:

Fazekas József az 1910 év december 6-ikára virradó reggel Tótkomlósról Makóra haza igyekezett. Mezőhegyesig minden baj nélkül el ért. Itt átkellett szállani az Arad-ésanádi vonatra. Annak rendje szerint megváltva jegyét, igyekezett a Makó felé reggel 5 órakor induló motorosba beszállani. A motoros az állomástól számitva negyedik vágányon állott, ebbe akart beszállani Fazekas. Az egész állomáson csak egyetlen gyér lámpa világított, úgy hogy a decemberi ködös hajnalon alig lehetett egy lépésnyire is látni.

Igy történt, hogy a midőn Fazekas az első sínpar közzé lépett, nem vette észre, hogy azon éppen tolatást végeztek. Az öreg egy pillanat alatt a kerekek alá került, melyek a ballábnak mindazt őt ujját, a jobb lábát meg tövestől lemetszették. Esméletlenül huzták ki a kicsik aól s ezt követőleg teljes tíz héten át nyomta az ágyat a mezőhegyesi katonai kórházban, a hová akkor mindjárt szállították.

A szerencsétlenség után megindult a bünyűi nyomozás, amely kiderítette, hogy Fazekas József lábának az elvesztéséért Német Pál mozdonyvezetőt és Keserű Imre fékezőt terheli a felelősség, a kik az által idézték elő ezt a szerencsétlenséget, hogy a saját szakállukra minden szabályszerű utasítás és minden köteles elővigyázat megtétele nélkül tolatást végeztek. Ennek a kötelelenség-szegésnek az áldozata lett Fazekas József.

A mozdonyvezető és fékező fölött ma ült törvényt a szegedi törvényszék. Számtalan tanút hallgattak ki, a kiknek a vallomása alapján megállapította a törvényszék mindkét vasutasnak a bűnösségét s ezért Német Pált három havi, Keserű Imrét pedig hat havi fogházra ítélték el. Vád alá került ezekkel együtt Oláh József vasuti éjjeli őr is, a kit azonban felmentettek. — Az elítél-

tek felebbezték. Fazekas kártérítésképpen — elvesztett lábáért 24 ezer koronát kért megállapíttatni, ezzel a kérelmével azonban polgári perutra utasították.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Junius 10. Szerd. Római kath. Amália sz. Gör. kath. 27. Sámson p. Nap két 4 óra 13 perckor, nyugszik 7 óra 56 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Az időjárásban javulás várható. Sürögnyprognózis: Melegebb, elvéve csapadék, zivatarok. Déli hőmérséklet: 21.5 Celsius.

— Nádassy József Makón. A makói színpártoló nagy közönség dédelgetett kedvenc színigazgatója Nádassy József már is Makóra érkezett, hogy az idei őszi színházi évadot keifőlen előkészítse. A mindnyájunk által méltán szeretett direktor mostanában a színház díszleteivel lesz elfoglalva a mennyiben részint itt festeti a szebbnél-szebb új díszleteket, részint beállítja azokat, a melyeket Berlinben szerzett be. A mint már többször említettük; Nádassynak most olyan díszlete lesz, a melyet vidéki színigazgató még eddig nem produkált. Nádassynak különben művészi társulata is a legelső rendű lesz. A vidék legjobb erőit válogatta össze művészi új gárdájába. Szóval kilátásunk van arra, hogy az őszi színházi szezonunk egy művészi belériék mint külső díszítés tekintetben rendkívül fényes lesz.

— Jövahagyott alapszabályok. A belügyminiszter ma küldötte vissza az apátfalvai önkéntes tűzoltó egyesület alapszabályait, melyet jövahagyó záradékával ellátott.

— Eljegyzés. Az újvárosiak kiváló segédlelkésze: Derczy Imre ma este tartotta eljegyzési ünnepélyét Makón Zumpfe Magdolna urleánnyal, Zumpfe Ferenc erőspatki erdőiparvállalat tisztviselőjének nagyműveltségű, bájos leánával. Az eljegyzést ünneplő fiatalokhoz Bereczky László újvárosi lelkész intézett magas röptű beszédet. Az eljegyzés pillanatát jelezvén az élet legboldogabb percének és kívánta, hogy e boldogság legyen hosszú életükben állandó és örökös, mert ezt ideális lelkületknél mind a ketten, mint a legnagyobb földi jutalmat, megérdemlik.

— Sorozás a megyében. A hadtestparancsnokság ma értesítette a vármegye alispáni hivatalát, hogy az idei sorozások augusztus 12-én veszik kezdetüket a vármegyében és egyben megkereste az alispánt, hogy a sorozáshoz szükséges előmunkákat teljesítse.

— Indítvány a tejpiac elhelyezése ügyében. Lélek István városi képviselő ma indítványt adott be Makóvárosához, melylyel azt célozza, hogy a tejpiac a mostani helyéről köztisztasági és közbiztonsági szempontokból a Tókey-féle ház elé helyeztessék el. Az indítványt a leg-

ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrása

Iritz Sámuel özv. cégnél M A K Ó.

Tubarózsa-krém és kenőcs az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! 1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kochillia szőlőmoly és gyümölcs féreg irtó anyag, egyszeri permetezésével a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:
JENEI SZÉKELY LAJOS
 gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszerésztárában
 MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
 Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!
 Telefon-szám: 127. Telefon-szám: 127.

Figyelj! A városi képviselőtestület határozata folytán, üzleti helyiségem helyén egy új utca nyílik s lebontandó üzlethelyiségemből ki kell költöznöm, kénytelen vagyok tehát összes áruimat minél előbb o o o o o o

gyári áron kiárusítani. Különösen felhívom a vásárló közönség figyelmét a következő árukra: szövetek, delinek, mindennemű vásznak, sifonok, zefírek, festők, himzések, csipke és szövet függönyök, ágyszerítők, paplanok, szőnyegek. Az árak kirakottak a raktárban megtekinthetők. ooo Tisztelettel:

Pallagi Ernőné.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Disztes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király” országoserte elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

A gazdaközönség figyelmébe!

Értesítem a tisztelt gazdaközönséget, hogy a világhírű eredeti **Cormick**-féle kéveköttős aratógépek állandóan raktáron vannak és ezeket, valamint az eredeti **Standard** védjegyű Manilla-zsineget, Fűkaszológépeket, lógereblyéket, tárcás boronákat, négyszögben ültető Kukorica-vetőgépeket és eredeti

Sack Rudolf-féle
 bekötött zsák védjegyű tüköracél ekéket a legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktáros.

Erzsébet vigadó megnyitás!

A Lonovics-sugarútonegész nagyvárosi arányokban és diszszel létesített

új vendéglő és kerthelyiség

állandóan a n. é. közönség rendelkezésére áll, hol is naponta kitűnő cigányzene mellett a legjobb italok meleg- és hideg ételek pontos és előzékeny kiszolgálás mellett folyton kaphatók. — A rendkívül disztes, nyitott óriási csarnok, bálak, népiünnepélyek, társas összejövetelek tartására igen alkalmas.

Kitűnő tekepálya! Fényes villanyvilágítás!

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kéri — tisztelettel

A VENDÉGLŐS.

! Ritka alkalom!

A „Menyasszonyhoz” ^{cimzett} rőfös- és divatáru üzletben (püspökkerttel szemben) **üzlet áthelyezés miatt** a raktáron levő összes áruk **minden elfogadható árért kilesznek árusítva!**

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

Figyelem! Legujabb!

Világhírű eredeti Helical Premier Alfa Hellias és Humbert kerékpárokat, vörös és szürke hegyi gummikat, acetylen lámpákat, csengetyűket és mindenemű kerékpár-alkatrészeket legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktára Makó.

Uj férfi szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém fisztelettel tudatni a helyi és vidéki uri közönséggel, hogy a Csala-féle házban (Püspökház mellett)

uri- és magyarszabó üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legújabb divatu

angol, francia, brüni és hazai szöveteket.

A legújabb, legdivatosabb szabás szerint készítik minden uri- és magyar ruhát. — Együttal előre is biztosítom a nagyérdemű uri közönséget, hogy úgy szabászatommal, mint legjobb minőségű szövetekkel s üzletemből kikerült ruháimmal, legfőbb főrekvésem lesz, hogy a mélyen tisztelt közönség minden tekintetben meglegyen elégedve. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Kecskeméti Mihály

férfi-szabó Makón. Kossuth-utca, (Csala-féle ház.)

Király Lajos áruházában

a következő nyári árak a szezon előrehaladottsága miatt leszállított árban vásárolhatók:

Lüszter kabátok II koronától.	Schiffon	70
Mosó bluzok 2.-	Jó mosó pongyola	7.-
Szövet bluzok 3.-	Aljak	5.-
Himzett batiszt 3-50	Selyem alsók	8.-
Csipke 4.-	Schiffon	2-80
Himzett füzövédo 1.-		

Női ingek, háló kabátok, nadrágok, igen olcsón.

Leány lüszter ruhák! Szabott ár!

KINCSET ÉR a Tordy-féle

Hollandi három király tea,

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomor-tisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomorbetegségekre is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra) 50 fillér. Mindenyógytárban kapható.

Hungária ált. biztosító részvénytársaság

ALAPTŐKE 6.000.000 korona

Kartellen kívül elfogad:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörés-, üveg- és állat biztosításokat, valamint különböző módozatok szerinti biztosítást az ember életére.

Kedvező feltételek! Olcsó díjtételek!

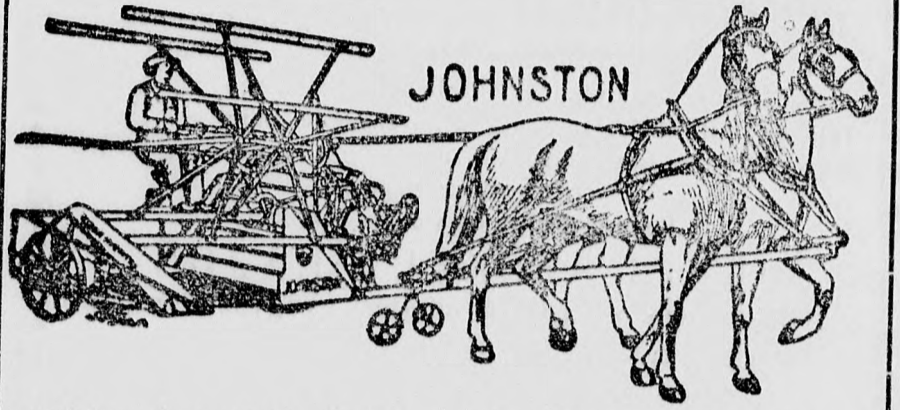
HELYBELI KÉPVISELET: **Batka István urnál**

Az Egyesült Makói Hagyma és Zöldsegtermelő Kertészek Értékesítő Szövetkezeze vezérigazgatójánál,
Deák Ferencz-utca 43. szám. 606.

Ujonnan megnyilt

mezőgazdasági gépraktáramban **Makón**, (a Kálvária-utcában, az új kórház-gepraktáramban) állandóan raktáron tartom az **Bächer-féle** egyes és kétvasu acél ekéket, kapákat és minden a talajműveléshez szükséges eszközöket. Az ekék fejei acélból készülnek s így törhetetlenek, a kormányok pedig páncéllemezből készülnek s így a föld nem tapad (ragad) rájuk. Állandóan raktáron tartom továbbá, az **Melichár-féle Unicum-Drill** sorvető és eredeti **IMPERATOR**

műtrágya és magvető gépeket, melyek miután sorbavetnek és sorbatrágyáznak, utólrhetetlen tökéletességüknel fogva ezideig páratlanul állanak e téren s már is nagy keresletnek örvendenek. **Nagy ujdonság!** Az eredeti **Johnston-féle**, 1912. évi egyszerűsített, ezidőszerint a legcélszerűbb, tökéletes kévekövető-aratógép, mely Makón és környékén több mint 200 gazdánál működik.

Fontos! Az aratógépek részei nálam egész éven át bármikor kaphatók s így a legsürgősebb munkaidőben se történhetik az aratósnál semmi fennakadás! Mindenféle gépek azonnali javítását a legszolidabb áron elvállalom s jótállás mellett teljesítem. Manilla kévekövető-zsineg nálam gyári áron kapható. **Legújabb!** Léghűtéses (vizhűtés nélküli) legújabb motor. Egyszerű, veszély nélküli s bárki által könnyen kezelhető. Rendkívül olcsó üzem! Elsőrendű tiszta gépolaj, folyton raktáron.

Bächer Rudolf ekegyárának **Melichár Ferenc** vetőgép-gyárosnak

kerületi képviselője **LIPTÁK BÉLA** Kálvária-utca, újkörházszal szemben.
Makó és vidékén Telefon-szám 126.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.“ Főlülmulthatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolítja az arcról mindennemű pattanást, bőrtörést, szepőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogköképződést, üdítőleg hat a szájizre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a haját mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló feckendő 40 fill.

közelebbi közgyűlésén tárgyalja Makóváros képviselőtestülete.

Az időjárás. Meteor szerint július hónap utolsó harmadában s egész augusztusban meleg és inkább száraz, mint nedves jellegű időt várhatunk, ami csapadék lesz, az legtöbbször zivataros jellegűnek ígérkezik. Julius változási napjai: 6-7-11-14-15-16-17-21-24 és 29-ike. A legerősebb hatású változási napok júliusban 11-14-17 és 24-ike. Augusztus hónap változási napjai: 6-7-12-11-14-19-20-22-27-ike. A 7-ik zivataros jellegű, 12 csapadékot hoz, de nem sokat, 13 erős meleg, 14 szeles, jöllehet némileg enyhíti a meleg jellegét, mely utóbbi aztán egyre jobban fejlik száraz jelleggel, míg a 20-ika zivatart ígér, követőleg száraz meleg, míg 27-ike ismét zivataros, követőleg változó, de inkább meleg jellegű idővel. Leegerősebb hatásúak 7 zivataros, 12 csapadékot, 13 erősen meleg jellegű, 10 meleg zivataros, 27 szintén zivataros befolyással.

A drámai hős. Nádassy Józsefhez, a szabadkai színház új igazgatójához egyik kollégánk beküldött egy drámát. A dráma nagyon szép és drámai volt. A hős a harmadik felvonás végén természetesen agyonlövi magát. Nádassy elővasta a drámát és mérsékelt tetszettel neki. A minap mikor az új igazgató Makón járt, kollégánk, kit érthetően igazgat drámájának sorsa, szóba hozta munkáját az igazgató előtt. Az irdalmi góg féltetelével kijelentette, hogy a harmadik felvonáson hajlandó változtatást tenni.

A főbelövést magam is nagyon sablonosnak tartom, valami más halálom kellene. Mit ajánl direktor ur? Hogyan halljon meg a hős? Mondjon valami új és eredeti halálját. Nádassy rövid gondolkodás után így felelt.

Hát tudja barátom, én csak egy halálajt ajánlhatok, az új és eredeti.

Nos, nos mit csináljon a hős?

kérdezte várakozva kollégánk... Legjobb lesz, ha mindjárt halva születik, — ajánlotta a szin-igazgató.

Sikkasztó irnok. Széll Béla járásbírói irnok, ki a battonyai kir. járásbírósnál volt alkalmazva, a rábizott pénzekből 21 korona 12 fillért sikkasztott el. A sikkasztásra csakhamar rájöttek és a fiatal ember beismerte tettét, mert hiszen le sem tagadhatta, ezért sikkasztás büntetése miatt indult meg ellene az eljárás.

Veszedelemes dézsás oláh. Tamás György érdesfalvi dézsás oláh két mokán lovával és dézsáival Csanád-apácára vetődött el, hol a tanyák között házalt és így vetődött el a pálinkától megbódult agyu oláh Benkő Gábor tanyájára, hoi tőle dézsát akartak venni. Az oláh azonban oly durván viselkedett, hogy Benkő kiutasította a tanyájáról. Ez annyira kihatott a rumunyt türelméből, hogy az ereszlet alól felkapott egy kaszát, mellyel az egész családot fel akarta kaszabolni. A szomszédok segítségével sikerült csak a megvadult embert ártalmatlanná tenni, kit aztán a csendőrség vett pártfogásába és megindították ellene az eljárást.

Garázda részeg emberek. Kreszták András, Pauló Lajos és Klopcsik Ferenc mezőkovácsházi emberek tegnap este a Réti Endre kocsmájában alaposan berugtak és mind a kocsmáros az italok árát követelte, a részeg emberek azzal feleltek, hogy mindent összetörtek. A megvadult részeg embereket a csendőrségnek kellett megfékezni, kik a büntető eljárást is megindították a garázda emberek ellen.

Bicikli tolvaj. Szabó István battonyai napszámos Mikite József zárt konyhájából egy biciklit lopott el, de rajta vesztett, miért is ellene lopás miatt indult meg az eljárás.

A jó barátok. Rivnák Pál és Almosdi Tódor nagylaki emberek jó barátok voltak egész életükön át.

Hogy a barátság meglazult közöttük, annak a szesz az oka. Tegnap ugyanis a két jó barát elment borozni. Egyik féllitert követte a másik. Mindketten berugtak és össze is veszték. Mi közben Rivnák úgy elpáholta Almosdit, hogy az egy pár hétig nyomni fogja az ágyat. Rivnák ellen súlyos testi sértés miatt indult meg az eljárás.

A haragos sógorok. Mertlik Ferenc és Mertlik János battonyai emberek egy örökösödési perből kifolyólag gyűlölt ellenségeivé lettek sógoroknak: Király Jánosnak és elhatározták, hogy bosszút állanak rajta. A bosszu órája tegnap ütött. A két sógor felkereste Király Jánost és minden bevezetés nélkül úgy elverték, hogy jó pár hét fog eltelni, míg elhagyhatja az ágyat. A haragos sógorok ellen súlyos testi sértés miatt indult meg az eljárás.

Furfangos leány. Mágori Sámuelnek Fodor Veronika nevű cselédje ma panaszt emelt a rendőrségen, hogy tegnap megjelent nála egy 15 évesnek látszó leány, ki magát Fodor Máriának adta ki és elmondotta, hogy mint a cseléd anyjának küldötte, jelent meg és kérte Fodor Veronikát, hogy adja át neki ruháit mert azok helyett anyja részint ujjakat akar csináltatni, részint pedig át akarja alakíttatni. Fodor Veron felült a Földeákról jött szélhámos leány-nak. Oda adta neki összes ruháit mely értékben többet képviselt 120 koronánál és a melylyel a leány meglépett. A cseléd csak ma jött rá a csalásra, mikor anyjával összejött. Feljelentése folytán most keresik a szélhámos leányt.

A temető tolvajai. A tolvajlás bármilyen fajta legyen is az, mindenkor rut bűn, de talán a legrettebb a temetőnek meglöpása, a sírok ékességeinek elrablása. Ilyen tettet követtek most el Erdélyi Mari és Erdélyi Erzsike makói leányok és még egy velük társaságban levő, addig ismeretlen makói asszony. Ezek a református ó-temető csaknem valamennyi sírjának a virágát ellopták. Tettük azonban kitudódott és most velük szemben a rendőrség megindította az eljárást.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (102)

Két fiatal szív szomorú végzete.

MÁSODIK RÉSZ.

II.

Haza térve tudatta anyjával, hogy huszonnégy órai kirándulást tesz és hogy a hajón fog megreggelizni.

Két óra múlva átkel a tavon.

Ott misem változott.

Jean felment Thuillebe a füzes ösvényen, hol még mindig láthatlan patakocskák csevegtek s hol a forrás élénk vize folydogált a fák közt.

Ezen a napos és nedves helyen a Simonne tiszta képét tükrözte vissza ugyszólván az egész körülövező természet.

A források átlátszó tisztasága a fiatal lány szemeinek tiszta mélységét jutatta eszébe, a tó mosolygása annak csábos mosolyáról beszélt neki.

Az egész hegység az ő zöldjével, színárnyalataival, lekaszált fűillatával ama varázs által áthatottaknak látszottak, mely egykor a Simonne személyéből áradozott ki.

Látta újra a csacsogó patakot,

amelynek szélén letültek, hogy várják a talyigát, a kis lejtős piazcol, melyen a templom árnyéka feküdt végig és ahol Simonne megjelent előtte piros bluzával és kurta szürke szoknyájában.

Thuilleben mindazáltal még egy másik csalódás is érte.

A vezető, akit felkeresett, tudatta vele, hogy a Charnonra nem lehet többé a régi ösvényen felmenni, a hágcsók rosszul gondozva és több helyütt megrongálódva járhatatlanokká lettek.

Most egy jó ösvéruton lehet feljuthatni a csucsra, melyet az alpesi klubb költségén építettek.

Jeannak le kellett róla mondani hogy vezető társaságában tegye meg az utat.

(Folyt. köv.)

Gyomor baj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridő-gességet az oly gyakori gyomorirrá-gást, hasmenést és egyéb gyomorfé-jást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható.

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eli x.f.nmar ffo védjegy rajta van.

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

Szén ! Kox !

Csépléshez és télire fűtéshez való porosz és belföldi prima minőségű szén, nemkülönben kitűnő cox a legjutányosabb árban kapható ABELESZ SAMUNÁL Aradi-utca csendőrlaktanyával szemben. 592

Aki eredeti KÖBANYAI

gyári töltésű jó és tiszta sört óhajt inni, forduljon Iritz Sámuel céghez.

Eladó föld.

A földéaki Kisréten levő 4 köblös szántó föld szabadkézből eladó. Értekezni lehet Papp Lajos tulajdonossal a Návay Györgyné-féle földön. 598.

Csomagoló ujsag-papír

kiló számra jutányosan kapható a Makói Független Ujság

kiadóhivatalában.

Biztosítom

hogy nem bántja meg

ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb- és modern hárfá ütő ingaórát akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét MAKÓN, Fötér. Az Otthon-kávéház mellett.

Korona - depóban

az aratás és cséplés idejére mindenféle tisztán kezelt szilva-, törköly-, gabona stb. pálinkák

csak a tavalyi árban kaphatók. 611

Más vállalat miatt

az összes raktáron levő férfi és női ruhaszövetek, mosóárúk, vásznak, kanavászok, kendők, valamint 0 0 0 különböző 0 0 0

rövidáru cikkek

minden elfogadható árban kilesznek árusítva.

Alkalmi áruházban.

Kossuth szoborral szemben. (Ponyecz-ház.)

Eladó ház.

A gazdasági iskolával szembe levő Szegfű-utcában a Szabo ács-mester fele ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó esetleg 1 évre haszonbérbe kiadó. Ugyanott több ház-

hely és jó kiszáradt vályog jutányos árban eladó. Értekezni lehet

Dózsa Andorral hosszu-utcai bormérésében. 543.

Aratásra és cséplésre

jó és olcsó pálinkák, köbanyai sörök előnyös árban szerezhettek be:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Gróf Vay utcai
17. számú ház eladó.
Értekezhetni ugyanott.

Lapkihordó-fiúk

felvételnek a kiadóhivatalban.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai :

Lüszter felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüszter ..	I. 15. - "	Háló kabátok	1.80
Delén bluzok	3. - "	Női nadrágok	1. -
Himzett ..	3.90 "	Fűző védő	III. 1.20 "
Csipke ..	5. - "	Fűző védő	II. 2.40 "
Párnák ..	1.70 "	Fűző védő	I. 3. - "
Paplan lepedők	5. - "		

**Szigoruan
szabott
árak !**

Selyem,
Batiszt,
Schiffon és
Lüszter alsók !

**Csecsemő kelengyék ! Keresztelő párnák !
Fejkötők ! Pique paplanok !**

Iritz Sámuel özv. cég

ITALÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA

szeszmentes pálinkákról :

Valódi kék szilva literenkint	2. - K.
Valódi törköly	2.40 "
" 5 éves kajszin barack	3. - "
" 8 " " " "	4. - "
" 10 " " " "	5. - "
" 5 " borpálinka	3. - "

Á valódiságért a cég felelősséget vállal.

HARMONIKÁT
vehet legolcsóbban

**Wagner a
Hangszer-Király**

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában
Budapest, József-körút 15. sz.
Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Kétsoros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

Kiadó föld. Dálon levő

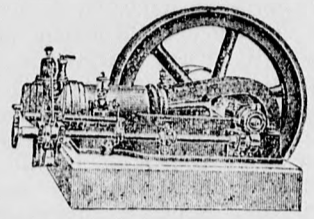
4 fertály tanyaföldem
folyó okt. elsejétől
évi hagyma- vagy gabonatermés alá
haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet

Bereczky László
ref. lelkészszel.

584.

Nyersolaj szivógáz diesel
MOTOROK
benzin és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.
Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.
Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára.

147 VEZÉRKÉPVISELŐ:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
(Alkotmány-utca sarok.)

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek :

Rovatos ivenk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár !

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek :

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.